

IMF optimistisch

Het IMF schetst in haar laatste *World Economic Outlook* een erg optimistisch beeld voor de wereldeconomie met name voor de korte termijn. Hoewel het herstel achterblijft bij voorgaande herstelperioden, voorziet het IMF een groei van 1,8% voor dit jaar en voor 1993 een verder aan kracht winnende wereldeconomie. Hiermee zit het IMF aan de hoge kant. Hoewel een Amerikaanse groei van rond de 2% nog haalbaar lijkt, zijn de vooruitzichten voor de Japanse economie gegeven de aanhoudende stagnatie in produktie en detailhandelsverkoop nog steeds aan de hoge kant. Ook voor Europa ziet het IMF gunstige perspectieven: in tegenstelling tot de negatieve groeiverwachtingen voor het VK in de markt, gelooft het IMF samen met de Britse regering nog steeds in een positief groeicijfer. Daarnaast steekt ook de 1,9% groei voor Duitsland gunstig af bij de groeitaxatie van 1% van een groep onafhankelijke Duitse economieën. Toch gaat het IMF niet voorbij aan een aantal structurele economische zwakheden, zoals begrotingstekorten in de VS en in Duitsland, wereldwijd hoge werkloosheidspercentages en in sommige landen een hoger dan gewenste inflatie. Deze structurele problemen gevoegd bij het grote aantal onzekerheden op dit moment, zoals de koers van de dollar, de Amerikaanse verkiezingen en de voortgang van de EMU, allemaal tot uiting komend in een aanhoudend gebrek aan vertrouwen, creëren voor de rest van het jaar een economisch perspectief waarin het moeilijk zal zijn de IMF taxaties waar te maken.

Japan

Nadat, onder meer van werkgeverskant, maar ook vanuit het buitenland, al geruime tijd was aangedrongen op stimulerende maatregelen van de Japanse overheid werd eind augustus het plan van de regering dan uiteindelijk openbaar gemaakt. De omvang bedroeg niet zo'n zeven biljoen yen zoals verwacht, maar

10,7 biljoen yen, 2,3% van het Japanse bnp overeenkomend met circa 115 miljard gulden. De gelden zullen onder meer worden gebruikt voor het verstrekken van leningen aan vastgoed- en industriële ondernemingen die in problemen verkeren en voor het uitvoeren van publieke werken. Sceptici stellen echter dat de directe economische effecten van het programma beperkt zijn en dat de waarde ervan vooral gelegen is in de positieve uitstraling naar de aandelenmarkt en naar de financiële sector. Een stimuleringspakket in Japan is overigens zeker geen overbodige luxe. Er is al jaren sprake van binnenlandse onderbesteding hetgeen blijkt uit de stijgende overschotten op de handelsbalans. De binnenlandse kracht van de Japanse economie blijft voorsnog zwaar teleurstellen, zo blijkt ook uit het laatste rapport van de Bank of Japan. Lange tijd heeft deze volhard in haar optimisme over de Japanse economie. Nu wordt gewezen op de daling van de bestedingen voor zowel consumentenprodukten als kapitaalgoederen en op de dalende bedrijfswinsten. In het per 31 maart afgesloten boekjaar daalden de totale bedrijfswinsten met bijna 9%. De Bank of Japan verwacht dat de industriële produktie nog even onder druk zal blijven staan. Achtergrond hiervan vormen de opgelopen voorraden. De voorraden zijn in juli met

5,1% gestegen ten opzichte van die van een jaar geleden. In juli daalden de warenhuisverkoop voor de vijfde maand in successie en wel met 2,2% ten opzichte van een jaar geleden. Ook de verdere vertraging in de groei van de geldhoeveelheid van 0,9% in juni tot 0,2% in juli wijst op de matige economische ontwikkeling. In 1990 lag de geldgroei nog royaal boven de 10%.

Duitsland

Het Duitse ministerie van economische zaken meldde tot eind 1996 een groei van 3% te voorzien. Er zijn echter wel een aantal essentiële voorwaarden gesteld waaraan daar-

bij voldaan moet worden, zoals het wederkeren van de stabiliteit in Oost-Europa en Rusland, gebruik van de geldtransfers naar de oostelijke staten voor investeringen in plaats van voor consumptieve doeleinden, herstel van de wereldeconomie en een succesvolle afronding van de Gatt-onderhandelingen. Heel anders was de mening van professor Herbert Hax, de voorzitter van de groep van Vijf Wijze Mannen die de Duitse regering adviseert, die aangaf dat een Duitse recessie niet ver weg is. Inmiddels vertonen de Duitse detailhandelsverkoop van tijd tot tijd al een flinke deuk. Alleen in februari was sprake van een stijging met 2,6%, de overige zes maanden van dit jaar lag het niveau tussen de 1,6% en 6,5% lager dan in dezelfde maand van het voorgaande jaar. De inflatie toonde daarbij, mede door het verdwijnen van de vorig jaar ingevoerde éénwordingsbelasting, een behoorlijke daling. In augustus vertoende de inflatie echter weer een stijging van 3,3% naar 3,5%.

CPB schetst divers beeld

Vergeleken met de ontwikkeling in Duitsland vallen de macro-economische ontwikkelingen in eigen land nog steeds mee. Hoewel in het concept voor de Macro Economische Verkenning, die op de derde dinsdag van september wordt gepubliceerd, de voorspellingen van het CPB relatief gunstig lijken, is men toch vrij somber over de toekomst. Terwijl voorspellingen voor de binnenlandse economie naar boven zijn bijgesteld, zal de Nederlandse export te lijden hebben van het trage herstel van de wereldeconomie. Een tragere groei van de wereldhandel geeft nu een verwachte Nederlandse exportgroei van 3,6% in 1992 en 5,6% in 1993. De binnenlandse produktiegroei is opwaarts bijgesteld tot 2,1% in 1992 en 2,5% voor volgend jaar. Doordat steeds meer mensen in deeltijd gaan werken stijgt de werkgelegenheid in 1992 en 1993 met 110.000, terwijl bij terugrekening van deeltijd naar voltijdbanen wordt berekend op 35.000. Het aantal uitkeringen groeit echter sneller, zodat de verhouding tussen de inactieven en de actieven verder zal toenemen. De ontwikkeling van de inflatie verloopt bij ons evenwel nog steeds gunstig met een verdere daling tot 3,1% in juli, waar we eind vorig jaar een inflatie van 4,9% noteerden.